

NÄSSJÖ AFFÄRSVERK

Information gällande EU:s sanktionerna mot Ryssland och Belarus

EU beslutade den 8 april 2022 om förbud mot tilldelning och fortsatt fullgörande av kontrakt och koncessionskontrakt med Ryssland. Sanktionerna ska tillämpas i alla EU:s medlemsstater, inklusive i Sverige. De gäller alla upphandlingar över tröskelvärdena, inklusive upphandling av en rad tjänster som annars är undantagna reglerna. Upphandlingar under tröskelvärdena påverkas inte direkt av sanktionerna.

Förbudet mot att tilldela kontrakt gäller från och med den **9 april 2022**. Förbudet mot att fullgöra kontrakt gäller från och med den **11 oktober 2022**.

EU har antagit flera stora paket med restriktiva åtgärder (sanktioner) mot både Ryssland och Belarus. Sanktionerna är ett svar på Rysslands krig mot Ukraina, ett krig som aktivt stöds av Belarus.

Sanktionerna mot Ryssland syftar till att:

- undergräva Kremles förmåga att finansiera kriget
- påföra tydliga ekonomiska och politiska kostnader för de personer i Rysslands politiska elit som är ansvariga för invasionen
- minska landets ekonomiska bas.

Mot bakgrund av Belarus stöd till den ryska invasionen har EU även antagit sanktioner mot Belarus.

Sanktionerna har genomförts genom EU-förordningar som är direkt tillämpliga i svensk nationell rätt. Sanktionsförordningarna har ändrats vid flera tillfällen. De uppdaterade ("konsoliderade") versionerna av respektive förordning är dock inte de officiella rättsakterna, utan de består av de ursprungliga förordningarna samt alla efterkommande förordningar som ändrar i dessa. Överträdelse av förbud i någon av sanktionsförordningarna är straffbara enligt en särskild lag.

Kontrakt som omfattas av sanktionerna

Sanktionsförordningen gäller kontrakt som omfattas av tillämpningsområdet för de fyra upphandlingsdirektiven. Sanktionerna gäller därmed sådana upphandlingar som regleras av de direktivstyrda delarna i Sveriges fyra upphandlingslagar:

- lagen om offentlig upphandling (LOU)
- lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF)
- lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS)
- lagen om upphandling av koncessioner (LUK).

Även upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster över tröskelvärdena omfattas av direktiven och därmed av sanktionerna. Sanktionerna omfattar även vissa kontrakt som är undantagna tillämpningsområdet för respektive upphandlingslag.

Vilka företag och personer som omfattas av dessa sanktioner?

Enligt sanktionerna är det förbjudet att tilldela eller fortsätta fullgörandet av offentliga kontrakt eller koncessionskontrakt till eller i förhållande till:

1. ryska medborgare eller fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är etablerade i Ryssland

2. juridiska personer, enheter eller organ som till mer än 50 procent direkt eller indirekt ägs av en enhet som avses i punkt 1
3. fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som agerar för, eller på uppdrag av, en enhet som avses i punkt 1–2.

Förbudet inbegriper, om de står för mer än 10 procent av kontraktets värde, underleverantörer, leverantörer eller enheter vars kapacitet utnyttjas i upphandlingen.

Kontrakt efter särskilt beslut kan undantas sanktionerna

Det är enligt förordningen möjligt för behöriga nationella myndigheter att besluta om undantag från förbuden i förhållande till vissa kontrakt. Det gäller:

- vissa avtal som rör kärnteknik och relaterad forskning och utveckling
- mellanstatligt samarbete i rymdprogram
- tillhandahållande av strikt nödvändiga varor eller tjänster som endast kan tillhandahållas, eller som endast kan tillhandahållas i tillräcklig mängd, av de företag och personer som omfattas av sanktionerna
- drift av unionens och medlemsstaternas diplomatiska och konsulära representationer i Ryssland
- inköp, import eller transport av naturgas och olja, inbegripet raffinerade petroleumprodukter, samt vissa metaller från eller genom Ryssland till unionen.

Fram till och med den 10 augusti 2022 var det även möjligt att besluta om undantag för inköp, import eller transport till unionen av kol och andra fasta fossila bränslen.

Kommerskollegium som kan besluta om undantag från sanktionerna.

Sanktionsbrott skulle kunna innebära böter eller fängelse

De aktuella sanktionerna har kommit till genom rättsakter (EU-förordningar). Dessa har beslutats av EU med stöd av artikel 215 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Den som bryter mot sådana sanktioner kan dömas till böter eller fängelse enligt lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner (sanktionslagen). Straffskalan skiljer sig åt beroende på om överträdelsen har begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet. Vid ringa brott ska inget straff påföras.

(Källa: [Start | Upphandlingsmyndigheten](#))

Läs mer information: [Sanktionerna mot Ryssland och offentlig upphandling | Upphandlingsmyndigheten](#)